

Instellingsfarmacie:
Een specialisme

Met leefstijl aan de bak
Blue zone Bakkeveen

Denken in het 'ons'

Aniek Joosen – Apotheker bij Service Apotheek Presikhaaf

Inhoud

Lees ons
DIGITALE
magazine via
magazine.mosadexgroep.nl/
nr10

1 + 1 = 3

Samen bereik je meer. Met die gedachte werkt Service Apotheek Presikhaaf iedere dag aan de relatie met zorgorganisaties in Arnhem. Apotheker Gert Jonge Poerink en zijn team vertellen hoe belangrijk de samenwerking met de thuiszorg is. Belangrijker dan ooit. Voor de patiënt én voor de apotheker als zorgverlener.

Een band opbouwen met de klant is ook het geheim van Service Apotheker Martin Woltermann. Hij opende instellingsapothek Farmazorg in Breda. Zijn doel? Onderdeel worden van de zorginstelling, zódanig dat de apotheker als een eigen collega voelt. Met behulp van Apotheek Voorzorg won Farmazorg de afgelopen maanden belangrijke aanbestedingen en zijn zij voorkeursleverancier voor intra- en extramurale zorginstellingen.

In het Friese dorp Bakkeveen slaan inwoners de handen ineen voor een betere leefstijl. De lokale huisarts, tevens apotheker, werkt hard om een 'blue zone' te creëren. Een plek waar mensen langer en gezonder leven. Nu al een succes doordat het hele dorp de schouders eronder zet.

Tot slot leest u in dit nummer ook over een bijzondere samenwerking die letterlijk levens redt. ApotheekZorg, Amgen en Stichting Matchis maken thuisbehandeling bij stamceldonatie mogelijk. Een donor die door verpleegkundige Gerrie van ApotheekZorg begeleid is, doet zijn verhaal.

Samenwerken. Als coöperatie van bedrijven voor en door apothekers doen we dat iedere dag opnieuw.

Ludwig Castelijn

3 Column

Ludwig Castelijn

4 Instellingsfarmacie

Ivo Witte, Anke Bartels en Martin Woltermann
Apotheek FarmaZorg Breda, specialist in instellingsfarmacie

6 Service Apotheek Presikhaaf

Gert Jonge Poerink, Sjoerd de Boer en Aniek Joosen
Onze kracht? Denken in het 'ons'

9 Service Apotheek nieuws

10 Stamceldonatie

Bram Litjens
Een onbaatzuchtige bijdrage leveren aan de maatschappij

13 Dag van de bezorger

Service Apotheek
Eerste editie van 'Dag van de bezorger' groot succes

14 Van Heek Medical nieuws

15 Vijf vragen aan...

Lindsay Lorton

16 Leefstijl

Jon Brouwers
Met leefstijl aan de bak

18 Nieuws

20 Geneesmiddelentekorten

22 Geneesmiddelentekorten

Peter Nobel
Meer slagkracht

23 Social verhalen

What's your story?

Colofon

Dit is het huisorgaan van Mosadex Groep. Dit magazine verschijnt in print en digitaal. Aan- of afmelden? [E communicatie@mosadex.nl](mailto:Ecommunicatie@mosadex.nl)

De inhoud van dit magazine weerspiegelt niet noodzakelijkerwijs de mening van Mosadex Groep.

Redactie en vormgeving

Cluster communicatie

Fotografie

Beckand Photography, ByMarjo, Carola van Dalen, Serge Duursma, Ektor Tsolodimos, Laila Willems

Reacties

[E communicatie@mosadex.nl](mailto:Ecommunicatie@mosadex.nl)

Kopij

Kopij is van harte welkom. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden kopij te redigeren of te weigeren.

Mosadex Groep
De Weegschaal 14
5215 MN 's-Hertogenbosch
T +31 88 990 82 00
www.mosadexgroep.nl

Apotheek FarmaZorg Breda, specialist in instellingsfarmacie

Wie het grote moderne pand van apotheek Brabantpark binnenloopt, ziet ook de ruimte naast deze openbare apotheek. Je vangt een glimp op van één van de grootste instellingsapotheken van Noord-Brabant: Apotheek FarmaZorg Breda. Wij spraken apothekers Martin Woltermann, Ivo Witte en Anke Bartels over instellingsfarmacie.

Ivo Witte, Anke Bartels en Martin Woltermann

Een instellingsapotheek?

“Daar gaat een verhaal aan vooraf”, zo begint Martin te vertellen. “Bewoners in een instelling krijgen hun medicijnen vaak via een medicatierol. De afgelopen tien jaar zijn de instellingen steeds grootschaliger geworden, de eisen steeds strenger en met meer druk op de kosten. Het leveren van farmaceutische zorg aan deze grote, intra- en extramurale instellingen met meerdere locaties vraagt om een andere organisatie en samenwerking dan we gewend waren.” Al sinds 2009 verzorgt het apotheekteam van Martin de farmacie voor onder andere zorginstelling Thebe West-Brabant. Hij herinnert zich dat in dezelfde tijd diverse instellingen de medicatie nog zelf uitzetten, niet zelden zonder toezicht van een apotheker. “Ons beekroop al snel het gevoel: dit kan slimmer.”

Zo werd FarmaZorg Breda in 2013 geboren. Vanuit één locatie voeren ze alle ‘instellingswerkzaamheden’ uit van alle apotheken van Apotheekgroep Breda. “Nog geen zes jaar en al weer een nieuwe locatie verder, zijn we een gespecialiseerde instellingsapotheek die medicatie levert aan alle soorten instellingen. We leveren niet zomaar medicijnen, we leveren een concept: zorg van A tot Z.”

Onderdeel zijn van de instelling

Apotheker Ivo Witte werd binnengehaald om zich door Martin te laten specialiseren in instellingsfarmacie. Bij instellingsfarmacie gaat het volgens hem grotendeels om de samenwerking. Ivo: “De meerwaarde zit in je deelname aan FTO’s, interne audits doen, vraagbaak zijn voor behandelend artsen, ook onge-

vraagd advies geven, richtlijnen stellen, flexibel en bereikbaar zijn.” Martin vult aan: “Ons doel is om onderdeel te worden van de instelling, zodanig dat de persoonlijke relatie met de apotheker voelt alsof we een directe collega zijn.” Door een nieuw contract bij Amarant is in 2018 een derde instellingsapotheek aangenomen, Anke Bartels. Anke: “Bij Amarant hebben we een interessante uitdaging. Het gaat om gehandicaptenzorg, de cliënten wonen in de wijk.

“Alsof we een directe collega van de zorginstelling zijn”

De teams werkten samen met de apotheker om de hoek. Voor een zorginstelling is het dan lastig om met al die verschillende partijen afspraken te maken over de farmaceutische zorg. Nu ze de keuze gemaakt hebben voor één instellingsapotheek kunnen we stappen maken. Onderdeel van de nieuwe afspraken is bijvoorbeeld dat we op korte termijn bij alle teams over gaan op digitale toedienregistratie, waardoor de kwaliteit verbetert.”

Instellingsfarmacie is een specialisme

Martin: “Ondanks de groei behouden we onze lokale focus en korte lijnen. Onze belofte is flexibel en bereikbaar zijn. Dat is in deze branche heel belangrijk. Sinds kort hebben we zelfs 24/7 service. Instellingsfarmacie kan een openbare

apotheker niet ‘erbij’ doen, het is een specialisme.” Medicatie+Zorg (onderdeel van Apotheek Voorzorg) biedt begeleiding bij instellingsfarmacie. Ivo: “Ik volgde een masterclass en deelde mijn ervaringen in Breda. De samenwerking binnen Mosadex Groep is een wisselwerking van kennisdeling, sparren en elkaar vooruit helpen. Het heeft ons veel gebracht en we zijn nu zelf een stage-locatie voor de masterclass.”

Groter worden is aanbestedingen winnen

Instellingen zetten steeds vaker een aanbesteding uit om te komen tot één vaste apotheker voor meerdere locaties. Zo ook Thebe, in 2018. Martin: “Spannend, want we hadden al jaren een contract voor de regio West-Brabant. Door de aanbesteding kwam dat contract

ineens te vervallen en moesten we ons opnieuw bewijzen. Het voelde als solliciteren op je eigen baan. Maar nu stond ook Thebe Midden-Brabant op het spel. Medicatie+Zorg hielp ons door kritisch mee te lezen met de offertestukken. Door hun ervaring in instellingen weten zij waar we de nadruk op moeten leggen en hoe we bepaalde zaken het beste kunnen verwoorden. Inmiddels hebben we meerdere aanbestedingen in samenwerking met hen doorlopen. We hebben ze weliswaar niet allemaal gewonnen, maar voor 2019 hebben we zowel voor Amarant als voor Thebe West- én Midden-Brabant een contract.”

Onze kracht? Denken in het 'ons'

Arnhem bruist. Van culturen, uitgaansmogelijkheden én van thuiszorgorganisaties. En daar waar deze diversiteit in veel gevallen uitmondt in een versplintering van systemen, regels en afspraken, gaat Service Apotheek Presikhaaf de samenwerking aan.

Eilanddenken is hier niet aan de orde, samenwerken met andere zorgverleners is de standaard. Voor apotheker Aniek Joosen was dit de reden om zich in 2017 aan te sluiten bij het team Service Apotheek Presikhaaf. Samen met collega-apothekers Sjoerd de Boer en Gert Jonge Poerink legde ze nog meer nadruk op verbinden.

Korte lijntjes

Een assistent die achter de apotheeksbalie verdwijnt om iets uit de kast

te pakken is niet gek. Maar dat dit een assistent van de thuiszorg is, is wel bijzonder. Deze vertrouwensband typeert de relatie die Service Apotheek Presikhaaf met zorgverleners in Arnhem heeft. De wens voor deze samenwerking was één van de redenen om ongeveer tien jaar geleden de apotheek te vestigen in Gezondheidscentrum Presikhaaf. Samen met huisartsen, fysiotherapeuten, diëtisten, een thuiszorgorganisatie en het wijkteam bieden ze vanaf één plek integrale hulpverlening

in de eerstelijnszorg. En ze lopen dus zo bij elkaar binnen. Een voorbeeld? Aniek: "Laatst had ik een medicatiebeoordeling bij een dame thuis. Ze heeft COPD en ik merkte dat ze niet genoeg at en vrij eenzaam was. Eén keer per week heeft het wijkteam een inloopspreekuur bij ons in de apotheek. Ik legde de situatie aan de maatschappelijk werker voor en nu eet deze mevrouw een aantal keren per week een warme maaltijd in het wijkcentrum. Of dat mijn taak is? Niet persé, maar het is een kleine moeite

Gert Jonge Poerink

en zo kunnen we ons als zorgverlener onderscheiden. Door het korte lijstje dat we met het wijkteam hebben, zijn uitkomsten als deze mogelijk."

Hoog op de agenda: digitale toedienregistratie

Dat je samen sterk staat, was voor Gert een reden om als voorzitter van de Coöperatieve Apothekersvereniging regio Arnhem (CAA) aan de slag te gaan. Gert: "De CAA is een vereniging waar alle apotheken van Arnhem bij zijn aangesloten. Het streven? Veilige geneesmiddelenzorg in de regio en niet het wiel steeds opnieuw uitvinden. Zorgvragen pakken we Arnhembreed op. Een voorbeeld is de gezamenlijke aanschaf van een digitaal toedienregistratiesysteem. Daar maken wij ons

momenteel hard voor!" Sjoerd vult aan: "Als elke thuiszorgorganisatie voor een andere elektronische toedienregistratie kiest, hebben wij in de apotheek te maken met heel veel soorten systemen. Dit willen we voorkomen door in Arnhem afspraken te maken en samen met de thuiszorg te kiezen voor één systeem."

Meer grip op de palliatieve patiënt

Om deze wens te vervullen zocht Service Apotheek Presikhaaf nog een samenwerking op. Met zorgverleners in de wijk startten ze een PaTz-werkgroep op. Sjoerd legt uit: "Vier keer per jaar overleggen we met lokale wijkverpleegkundigen en huisartsen over palliatieve thuiszorg. Wat kunnen we verbeteren? Wat is hiervoor nodig? We bespreken casussen, om de relatie in de toekomst

te verbeteren. Op patiëntniveau, maar ook voor veelvoorkomende algemene situaties in de palliatieve thuisituatie." Door vroegtijdig patiënten in de laatste levensfase in beeld te brengen en te anticiperen op hun zorgbehoefte neemt de kwaliteit in de palliatieve thuiszorg toe."

De sleutel tot succes: communicatie

Goede zorg efficiënt verlenen.

Communicatie is hierbij van cruciaal belang, beaamt Aniek. Daarom maken ze, wederom met medewerking van andere zorgverleners, gebruik van het communicatieplatform OZOverbindzorg. Aniek: "Dit online communicatieplatform verbindt de verschillende zorgpartijen met elkaar. Wijkverpleegkundige, diëtist, huisarts en apotheker hoeven niet eindeloos met elkaar te bellen, maar zien afspraken online terug. Een groot pluspunt: OZO werkt vanuit de patiënt. De patiënt (of mantelzorger) is altijd in beheer. We werken nu voor dertig patiënten met OZO, hopelijk rolt dit verder uit!"

Samenwerking belangrijker dan ooit

Op de vraag waarom een goed partnerschap met andere zorgverleners belangrijker is dan ooit, antwoordt Sjoerd: "We merken dat de vraag naar ouderenzorg toeneemt. Patiënten blijven langer zelfstandig wonen en dat vraagt om een efficiëntere en meer gestructureerde aanpak." Aniek vult aan: "Bovendien geeft het ons als apothekers de gelegenheid onderscheidend te zijn. Met onze unieke kennis en eigenschappen profileren we ons binnen deze groep als dé medicatiespecialist."

"Patiënten blijven langer zelfstandig wonen en dat vraagt om een efficiëntere en meer gestructureerde aanpak."

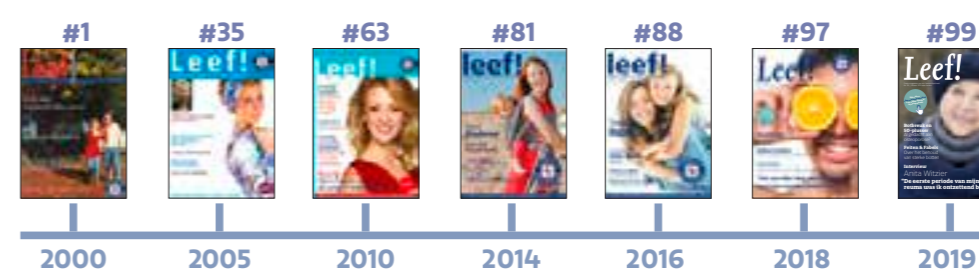
Feest bij Service Apotheek: 100ste editie Leef!

In april bracht Service Apotheek de 100ste editie van Leef!-magazine uit. Vier keer per jaar wordt dit gratis gezondheidsmagazine huis-aan-huis en in alle 465 Service Apotheken verspreid. Inmiddels heeft het per editie een leesbereik van twee miljoen lezers!

Het doel van het Leef!-magazine? Lezers helpen door het bieden van heldere, eerlijke informatie over gezondheid en medicatiegebruik. Met de apotheker als betrouwbare adviseur.

In deze 100ste editie blikken Service Apothekers Erik Mijhardt en Willem Rauwerdink terug op de start van de formule én het magazine. Hoogleraar Andrea Maier vertelt over veroudering en drie dames van 100 jaar over hun levenservaringen. Verder in deze editie te lezen: bijzondere apotheken, extra veel winacties en een kijkje achter de schermen bij de apotheek.

Ook meelesen? Ga naar magazine.serviceapotheek.nl.

Medicatiebeoordeling: winst voor patiënt én maatschappij!

De resultaten van het DREAMeR-onderzoek zijn onlangs gepubliceerd. Wat blijkt? Een medicatiebeoordeling waarbij de wensen van de patiënt centraal staan, levert winst op voor zowel de patiënt als de maatschappij.

Over het onderzoek

Onderzoekster Sanne Verdoorn startte in samenwerking met Service Apotheek, de universiteit van Utrecht, SIR Stevenshof, het LUMC en de KNMP in 2016 met de innovatieve DREAMeR-studie. In maart 2019 rondde zij het promotietraject succesvol af. 35 Service Apotheken en 629 polyfarmaciepatiënten namen deel. Het doel van dit gerandomiseerd gecontroleerd onderzoek (RCT)? Het meten van het effect van medicatiebeoordelingen waarbij de kwaliteit van leven, gezondheidsklachten, het behalen van gezondheidsgerelateerde doelen en kosteneffectiviteit centraal staan.

DREAMeR-boekje

De resultaten van het onderzoek zijn gebundeld in een handig boekje. Wilt u dit boekje ontvangen? Neem contact op met Service Apotheek: E.zorg@serviceapotheek.nl.

Online bekijken kan ook! Scan de QR-code.

Stamceldonatie: een onbaatzuchtige bijdrage leveren aan de maatschappij

Een voor hem onbekende vrouw kreeg een deel van zijn stamcellen om te overleven. Althans dát zij het overleeft, dáár doen donoren het voor. Bram Litjens, 37 jaar oud en vader van twee kinderen, doneerde bloedstamcellen. Door tussenkomst van Matchis. De behandeling in het LUMC en het donorprogramma van Amgen, daarbij speelt ApotheekZorg een belangrijke rol. In een koffieruimte op het stationsplein in Utrecht vertelt Bram openhartig over zijn drijfveren als donor en over de rol van de betrokken zorgverleners.

Bram Litjens

“Geraakt door een tv-documentaire over een jongen met leukemie, bekruipt mij het gevoel om iets te willen doen. Ik heb het knettergoed en kan op vrij eenvoudige wijze helpen. Voor een vriend of familielid zou ik het ook doen, waarom dan niet voor een vreemde? Ik heb me dezelfde avond nog aangemeld bij stichting Matchis.” Matchis zorgt ervoor dat patiënten met leukemie of andere ernstige bloedaandoeningen een passende donor van stamcellen krijgen. Zonder de stamceltransplantatie is de kans groot dat zij overlijden.

Hoe werkt stamceldonatie?

“Je ontvangt een pakket van Matchis. Je neemt zelf wangslim af en Matchis stuurt het naar het laboratorium voor weefselypering. De kans op een match is zeer klein, per jaar doneert maar 0,06% van de Nederlandse donoren daadwerkelijk stamcellen. Of je wordt opgeroepen is dus de vraag. Wat schetst mijn verbazing? Twee weken na mijn aanmelding krijg ik al een oproep! Nadat in eerste instantie de patiënt niet volledig past, blijkt er binnen vier maanden wel een match te zijn.”

Vorbereiding op de transplantatie

In 10% van de gevallen gaat de donatie via beenmerg, 90% gaat via het bloed. Dergelijke donaties vinden plaats in het ziekenhuis in Nijmegen of in Leiden. “Nadat de match is vastgesteld, meld ik me binnen een week in Leiden. Onder andere een hartfilmpje, een longfoto en bloedafname zijn bepalend of de transplantatie verantwoord is voor mij en de patiënt. Dan is daar de officiële ‘go’ voor donatie via het bloed. Even slikken. Gaat het echt gebeuren? Geen twijfel, wel een spannend idee. Van ApotheekZorg ontvang ik injecties én

een noodpakket in de brievenbus, ter voorbereiding op de behandeling.”

“Geen twijfel, wel een spannend idee”

Hulp is altijd dichtbij

Op dat moment in het traject komt ApotheekZorg om de hoek kijken. Twee keer per dag, vijf dagen lang moet Bram

zichzelf een groeifactor inspuiten. Dit middel zorgt ervoor dat stamcellen in de bloedbaan komen en daaruit kunnen worden afgenomen. Voorheen moesten donoren voor de eerste injectie naar Leiden of Nijmegen komen en dit was niet in het weekend mogelijk. Dankzij de nieuwe samenwerking tussen Matchis, Amgen en ApotheekZorg ontvangt een donor deze begeleiding thuis en dat kan zeven dagen per week. Hierdoor hoeft de reisafstand een donor niet te belemmeren om zijn of haar stamcellen te doneren en zijn stamcelafnames nu iedere dag mogelijk. Zo kan Matchis

flexibeler inspelen op de behoefte van de patiënt, deze service thuis is dus van levensbelang.

De verpleegkundige van ApotheekZorg bezoekt zo ook Bram, thuis in Utrecht. "Een vriendelijke vrouw belt aan. Gerrie heet ze. Zij legt uit hoe ik mezelf injecteer. Best spannend om jezelf een prik te geven in je buik. De eerste keer kun je allergisch reageren, symptomen zijn een prikkend gevoel in je mond en een dalende bloeddruk. Hypochonder als ik ben, krijg ik wat last van hyperventilatie terwijl Gerrie me goed in de gaten houdt. Ik gun iedere donor een Gerrie. Een uur lang zit ze naast me. Die deskundigheid stelt je gerust. Uiteindelijk gaat dan alles helemaal goed!"

Potje via het UWV

"Je spieren en botten worden wat gevoelig zodra je lichaam door de groeifactor meer beenmerg aanmaakt.

Paracetamol geeft dan wel voldoende verlichting. Het is niet prettig, maar een investering die niet te vergelijken is met het doodvonnis van de patiënt die mijn stamcellen nodig heeft." Bram krijgt alle medewerking op zijn werk. Een werkgever kan beroep doen op het UWV, er is een speciaal potje waardoor medewerkers zich ziek kunnen melden als dat nodig is.

Toen was daar de grote dag

"Ik prik me die ochtend later dan gebruikelijk en ga op weg naar Leiden, de afdeling Hematologie. Een vriendelijk ontvangst waarna ik zes uur lang plaatsneem op een bed. Zo lang stilzitten? Ja, dat is lang! Via mijn linkerarm verlaat het bloed mijn lichaam, waarna het door slangetjes naar een apparaat overgaat dat de stamcellen opvangt. Via mijn andere arm gaat het gefilterd bloed terug mijn eigen lichaam in. Aan het einde van de dag staat er een taxi klaar. Enigszins

vermoeid door de spanning en de pijnstillers slaap ik dan de nodige uren."

Afwachten

Binnen 72 uur worden de stamcellen van Bram via een soortgelijk infuus bij de ontvanger ingebracht. Een vrouw tussen de 50 en 60 jaar, ergens op de wereld. Dat is de informatie die Bram heeft. Na zes maanden kan Bram bij Matchis opvragen hoe het nu met de vrouw gaat en daar is hij wel nieuwsgierig naar. "Het is nu afwachten, binnen drie maanden kunnen afstotingsverschijnselen slechts tijdelijk zijn. Ik hoop natuurlijk van harte dat de donatie succesvol is. Dat ik haar leven heb kunnen redden en dat ze daar iets heel moois mee doet. Ik heb gedaan wat ik kon. En mocht ik ooit zelf een donor nodig hebben? Dan hoop ik dat er iemand rondloopt die net als ik de knoop doorhakt, naar matchis.nl gaat en zich aanmeldt. Stel je voor dat jouw donor die stap niet neemt?"

Feiten en cijfers

33 miljoen mensen
wereldwijd zijn
stamceldonor

286.798
Nederlandse inwoners
zijn stamceldonor

9.000 mensen per jaar
in Nederland krijgen de
diagnose bloedkanker

0,06% van de
Nederlandse donoren
doneert nu per jaar

20% meer donaties
dan verwacht dit jaar

AMGEN
care

APOTHEEKZORG
Onderdeel van Mosadex Groep

Samenwerking met Amgen en ApotheekZorg

Biofarmaceutisch bedrijf Amgen nam het initiatief tot het opzetten van het AmgenCare Donorprogramma. Dit programma zorgt ervoor dat de instructie en begeleiding van de donoren deels thuis plaats kan vinden, in plaats van in het ziekenhuis. De verwachting is dat hierdoor jaarlijks 10 tot 20% meer stamceltransplantaties plaats kunnen vinden en daarmee dus levens gered kunnen worden. ApotheekZorg is per 1 december 2018 gestart met deze instructie en begeleiding voor donoren. Sindsdien hebben zij voor 38 donoren de medicatie thuis geleverd en de verpleegkundige instructie verzorgd.

MATCHIS

HET NEDERLANDS CENTRUM
VOOR STAMCELDONOREN

Stichting Matchis zorgt ervoor dat patiënten met leukemie en andere ernstige bloedaandoeningen die een stamceltransplantatie moeten ondergaan zo snel mogelijk de best passende donor krijgen. Deze transplantatie is voor patiënten noodzakelijk om te kunnen overleven. Als er geen geschikte donor gevonden wordt, is de kans groot dat ze overlijden. Stichting Matchis werft en begeleidt deze donoren en beheert de nationale database.

Apotheker Jos Lüers heet de bezorgers van harte welkom

Trotse bezorger Khalid met certificaat voor deelname aan de Dag van de bezorger

'Dag van de bezorger' eerste editie groot succes!

Ze vertegenwoordigen de apotheek bij de mensen thuis, ontzorgen de patiënt en ontnemen de drukte in de apotheek. Bezorgers zijn onmisbaar! Maar naast de taak om pakketjes van A naar B te brengen, dragen apotheekbezorgers extra verantwoordelijkheden. Hoe ga je om met speciale bewaarcondities van medicijnen, brievenbusleveringen en vragen van klanten? Tijd voor een scholingsdag!

Uitwisselen van ervaringen staat centraal

Op zes verschillende locaties in Nederland organiseert Service Apotheek dit voorjaar de Dag van de bezorger. Tijdens een interactieve ochtendsessie komen diverse onderwerpen aan bod. Veiligheid van medicijnen, AVG, gastvrijheid en de signaleringsfunctie die bezorgers hebben. Wij spraken één van de trainers, Marcel van den Bosch-Niestijl, over deze dag. Marcel: "De bezorger is voor veel patiënten van de apotheek hét aanspreekpunt, het visitekaartje buiten de apotheek zelf. Dit zijn enthousiaste mensen die hun werk goed doen, maar die ervaringen niet kunnen delen met directe collega's. Vaak zijn ze namelijk de enige bezorger van de apotheek. Met deze dag brengen we bezorgers bij elkaar om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. Bovendien zetten we de bezorger graag in het zonnetje."

Bezorgers enthousiast

Of dat is gelukt? Volgens de goedlachse bezorger Khalid van Service Apotheek Confuciusplein, Sloterveer en de Koning wel! Khalid: "Een interessante dag! Leuk om collega's te leren kennen die ik normaal in Amsterdam tijdens het rijden tegenkom. Ik heb veel geleerd van hun ervaringen en de workshop. Wat doe ik bijvoorbeeld als iemand niet thuis is? Mag ik zelf dingen bepalen?" Op de vraag of dit volgend jaar

weer georganiseerd moet worden kreeg de Service Apotheek-organisatie een volmondige 'Ja' te horen. Ook organisator Gerdine Teerhuis is tevreden. "Bezorgers doen hun werk met zoveel liefde en passie. Dat is mooi om te zien! We brengen deze groep met elkaar in contact en dat wordt enorm gewaardeerd. Iedereen wilde graag zijn of haar verhaal kwijt. En die verhalen zijn indrukwekkend en ontroerend. Van 'kleine moeite, groot plezier' tot trieste verhalen waarbij de politie of ambulance gebeld moest worden."

Onderdeel van het team

Na afloop van de dag ontvangen de deelnemers een bezorgerspas om zich te identificeren aan huis. Dit mede naar aanleiding van incidenten in Amsterdam waarbij criminelen zich voordeden als bezorger van de apotheek om bij mensen thuis binnen te komen. Ook maakt de pas bezorgers zichtbaar onderdeel van het apotheekteam!

Bent u Service Apotheker en wilt uw bezorger ook een pas?

Vraag deze aan via E.zorg@serviceapotheek.nl. Voor de pas hebben we een foto nodig.

De 'Dag van de bezorger' beleven? Bekijk het videoverslag in ons online magazine!

Optimale hulpmiddelenzorg in uw apotheek

Een up-to-date hulpmiddelenassortiment in de apotheek vergt uw aandacht. Gaat het goed? Dan levert het ook veel op. Zoals een fijne samenwerking in de eerstelijnszorg, interessant rendement en tevreden zorgcollega's en patiënten.

Haalt u alles uit uw hulpmiddelenassortiment?

Is uw apotheekteam van toegevoegde waarde voor zorgverleners? Is uw assortiment up-to-date? Van Heek Medical biedt een analyse op het rendement van uw hulpmiddelenzorg aan. Daarmee krijgt u inzicht in de kansen die er voor uw apotheek nog liggen. Meer weten? Neem contact op met Van Heek Medical via **E** info@vanheekmedical.com of **T** 088 220 88 22.

Extra handig:

Ga naar vanheek.com/ondersteuning voor alle informatie op een rij. U bestelt gratis brochures, assortimentskaarten of scheurblokken. Of u downloadt de materialen om meteen te gebruiken.

Nieuw in wondzorg

Decifera Alginate Dressing

Met Decifera Alginate Dressing biedt u uw patiënt een gebruiksvriendelijk alginaatverband: het kleeft niet aan de wond en is makkelijk, snel én pijnvrij uit de wond te verwijderen. Zelfs als het verband verzadigd is.

Wanneer wordt Decifera Alginate Dressing ingezet?

Het product wordt voorgeschreven bij de behandeling van matig tot sterk exsuderende wonden. Ook te gebruiken bij geïnfecteerde wonden.

Voordelen voor u

De producten in het Decifera-assortiment zijn te bestellen in een kleinverpakking van vijf stuks, zodat u maatwerk levert en verspilling

tegengaat. Daarnaast bent u met Decifera verzekerd van hoge kwaliteit tegen een aantrekkelijke prijs.

Nieuw in continenzorg

Attends Adjustable

Attends Adjustable zijn continentiebroekjes met hoge absorptiecapaciteit die nog beter aansluiten op het lichaam van de cliënt door de zachte elastische heupbanden en sterke hersluitbare plakstrips.

Waarom is dit belangrijk?

De juiste pasvorm is cruciaal bij continentiemateriaal. Sluit het materiaal perfect aan op het lichaam? Dan is de kans op lekkage het kleinst. Dat geeft uw cliënten vertrouwen in het ondernemen van activiteiten.

Goed om te benoemen bij uw voorschrijvers of thuiszorgcollega's:

- ✓ De inzet van Attends draagt ook bij aan het beschermen van hun cliënten, onder meer door de snelle absorptie en dubbele kern die vochtterugslag tegengaat.
- ✓ Het materiaal is ademend en de krulvormige cellulose beschermt de natuurlijke pH-waarde van de huid. Daardoor draagt het bij aan het voorkomen van Incontinentie-geassocieerde dermatitis (IAD);
- ✓ De met groene thee bewerkte absorptiekorrels gaan nare geuren tegen;
- ✓ Goedgekeurd door proDERM, instituut voor toegepast dermatologisch onderzoek.

5 Vijf vragen aan... Lindsay Lorton

We spreken Lindsay Lorton, Attends Brand Clinical Business Support Manager. Lindsay is onder meer verantwoordelijk voor het coördineren en verzamelen van de productevaluatie door consumenten en zorgverleners. Vijf vragen over continenzorg.

1. Hoe verzamelt u de ervaringen van gebruikers en zorgverleners voor de productontwikkeling van Attends?

We verzamelen testgegevens via ons co-creationsteam in vijf landen. Bij een productaanpassing verzamelen we een week lang ervaringen van tien tot negentig gebruikers en zorgverleners. Daarnaast nemen we interviews af en gaan we doorlopend met onze gebruikers in gesprek. Bijvoorbeeld bij klachten. Het komt ook voor dat gebruikers ons benaderen met hun incontinentie-uitdagingen. Allemaal belangrijk voor onze doorlopende productontwikkeling!

2. Incontinentie is een heel persoonlijk probleem, hoe zorgt u ervoor dat mensen hier openlijk met u over praten?

Wij realiseren ons: 'small is large'. Verliezen mensen een klein beetje urine, dan voelt het als een enorme plas. Het taboe is gelukkig inmiddels wat minder groot, maar schaamte kan absoluut een rol spelen. Vooral de vrees voor lekkage en geurtjes. Bij interviews ben ik daarom niet te direct en stel ik veel open vragen. Dat is ook mijn advies aan apotheekmedewerkers: vraag veel door voor de juiste informatie!

3. Wat is belangrijk bij de juiste continenzorg in instellingen?

Het is belangrijk dat we ons realiseren dat in veel verpleeghuizen het verplegend personeel weinig tijd heeft voor het verwisselen van continentiematerialen. Vooral in de nacht. Dan kiest het personeel voor extra absorberende verbanden, voor de zekerheid. Begrijpelijk! De verschoning is vaak ook op vaste tijden, onafhankelijk van de verzadiging. Uit ons 'void volume data'-onderzoek blijkt dan dat er bij de verschoning slechts 200 tot 300 ml urine in het materiaal zit, terwijl de capaciteit en het formaat van het product veel

groter is. Iedereen begrijpt de praktische problematiek waar de verplegenden mee te maken hebben. Het zorgt er alleen ook voor dat mensen soms ten onrechte de zware producten dragen. Dat vind ik jammer.

4. Wat moet anders volgens u?

Ik wil graag meer aandacht voor het belang van de juiste maat en pasvorm bij continentiemateriaal. Mensen wijten lekkage aan het absorptieniveau van de producten. Uiteraard is het absorptieniveau belangrijk, daarom wordt er bij iedere cliënt een uitgebreide beoordeling gedaan. Maar het is net zo belangrijk dat de materialen aansluiten op het lichaam van de cliënt en hoe het is vastgemaakt. We zien in instellingen dat ze de fixatieplakstrips van de producten vaak niet gebruiken. Dit geldt ook voor de vochtindicator. Geeft de vochtindicator aan dat het nog niet verzadigd is, maar lekt het product? Dan is het niet nodig over te stappen op een zwaarder product, maar is er een pasvormprobleem.

"Het is vaak een pasvormprobleem"

5. Waar bent u trots op?

Het is mijn missie om mensen met incontinentieproblemen te helpen bij een rijk en actief leven, met producten die zorgen voor het behoud van hun zelfvertrouwen en waardigheid. Ik ben dan ook trots op onze productrange Attends Soft Inleggers 6 en 7, producten die aanvoelen als de lichtere absorptieproducten. Hierdoor besparen we mensen de psychologisch vervelende grens van het overgaan op de zwaardere categorie. Met nieuwere materialen en betere pasvormen blijven we werken aan het voorzien in de behoeften van gebruikers én zorgverleners.

Met leefstijl aan de bak

Blue zone Bakkeveen

'En ze leven nog lang en gelukkig'. Een sprookje? Niet volgens huis- en leefstijlarts Jon Brouwers. Zij gelooft dat we zelf in staat zijn een omgeving te creëren waarin we langer én gezonder leven. Haar missie? Blue zone Bakkeveen. En ze krijgt steun van de 1900 inwoners die het Friese dorp telt.

Jon Brouwers betrok tien jaar geleden samen met haar man Steven de huisartsenpraktijk in Bakkeveen. Een bewuste keuze. Samen met hun drie kinderen wonen ze er prachtig. Een huisartsenpraktijk met een apotheekfunctie, want dat ziet ze als meerwaarde van het vak.

Wat is een Blue zone?

Blue zones zijn plekken in de wereld waar relatief veel mensen in goede gezondheid honderd jaar en ouder worden, opvallend vaker dan elders op de wereld. Voorbeelden zijn het Italiaanse eiland Sardinië, het Griekse eiland Ikaria of het geïsoleerde Nicoya in Costa Rica. "Toch een prachtig idee dat je woonplaats je meer kans geeft om gezond ouder te worden? Waarom geen Blue zone van Bakkeveen maken?" oppert Jon. Onmogelijke uitdaging? Nee hoor! Jon timmert met haar dorpsgenoten hard aan de weg.

Van huisarts tot leefstijlarts

Terug naar waar allemaal begon: de huisartsenpraktijk. Jon: "Als huisarts zie ik té vaak mensen die ik niet kan helpen met een stripje pillen of doorverwijzing naar een specialist. De oorzaak van pijn, vermoeidheid of chronisch ziekzijn kan in de leefstijl van de mens zitten." Ze maakt werk van haar nieuwsgierigheid en natuurlijke interesse voor gezond leven. Jon volgt online de opleiding tot

leefstijlarts, ontwikkelt door Harvard University in Amerika. "Een tip voor alle zorgverleners!" voegt ze eraan toe. Met haar diploma op zak voelt ze zich nog meer gedreven Bakkeveen in beweging te krijgen. Letterlijk en figuurlijk.

Oog voor elkaar

"Ik ben gestart met een zorgplein, een dag waar alle 'nulde lijn' zorgverleners een stand bemannen. Van maaltijdverzorger en sportclub tot aan verloskundige en fysiotherapeut. Wat een succes: 1.000 dorpsgenoten bezoeken de in totaal 55 stands. Er is duidelijk een behoefte in Bakkeveen!" Jon gaat met een wijkverpleegkundige om tafel. Ze roepen 'omtinkers' in het leven. De betekenis van het Friese woord is 'ik denk aan een ander'. In iedere straat vinden ze een vrijwilliger. Een voorbeeld: Jon gaat na een operatie op huisbezoek bij een vrouw in het dorp. 'Ik red me wel', belooft de vrouw. Een paar dagen later meldt de vrijwilliger in de straat dat de gordijnen steeds dicht blijven. Wat blijkt? De vrouw kan

"In iedere straat vinden we een vrijwilliger"

zichzelf niet verzorgen. "Ik heb direct ingegrepen en ze logeert nu tijdens haar herstel bij haar zoon. Dorpsgenoten zijn waardevol, zeker als mensen zelf niet aan de bel trekken."

Van wandelclub tot kookworkshop

De toon is gezet voor een reeks projecten die volgen, met Jon als kartrekker. "Aan de hand van zes pijlers bekijken we wat Bakkeveen nodig heeft om gezonder en gelukkig te leven, op weg naar dat ene ultieme doel: de Blue zone. Iedere maandag overleggen we met vrijwilligers die projecten leiden. Zo is er een wandelclub om mensen op de been te krijgen, een kookles om te leren gezond te koken, betrekken we het onderwijs om kennis over leefstijl te delen en verkopen we bloembollen om meer kleur in Bakkeveen te krijgen. In de praktijk zelf hou ik een 'leefstijlspreekuur' waar ik een programma voor heb ontwikkeld. Gedurende twee jaar lang ga ik met patiënten in gesprek over voeding, slaap, stress en beweging. Wist je dat mensen gemiddeld 200 eetkeuzes op een dag maken? Verleidingen liggen op de loer!"

Aan de bak

Al die projecten en initiatieven. Een fulltimebaan erbij zou je zeggen? "Nee hoor!" Lacht Jon. "Dat is teveel eer. Ik ben de aanjager maar het zijn de vrij-

willigers die het doen." Moeten 'onze' apothekers ook met leefstijl aan de bak? Jon: "Ik zie veel kansen voor andere zorgverleners, zoals 'food farmacie'. Dat is één van mijn dromen: mensen krijgen op doktersrecept groente en fruit mee als ze hun medicijnen ophalen. Maar nee, het is niet voor iedereen weggelegd. Medicijnen blijven nodig dus we hoeven niet bang te zijn out-of-business te raken." Nog een gratis tip: "Blijf mensen zien in plaats van patiënten. Kijk niet alleen naar hun ziektebeeld maar realiseer je dat nog veel meer factoren meespelen, zoals voeding en sociale of financiële zekerheid. Vang je signalen op? Bespreek dat met de huisarts of wijkverpleegkundigen en zoek samen naar een oplossing."

Ook lekker in je vel zitten?

Dit is het geheim van de Blue zone

1. Iedere dag bewegen
2. 's Ochtends jezelf een doel stellen voor de dag
3. Zo min mogelijk stress
4. 80%-regel; stop met eten vóórdat je helemaal vol zit
5. Plantaardig voedsel (vooral bonen!)
6. Een gezellig glaasje wijn bij het eten
7. Tot een groep horen
8. Familie en geliefde die om je geven
9. Sociale contacten

Jon Brouwers

Masterclass wijkverpleging voor het apothekerteam

Maak uw team gereed voor optimale samenwerking met de thuiszorg

Heeft u de patiënten die (thuis)zorg krijgen goed in beeld? Bent u op de hoogte van de meest actuele wet- en regelgeving, zoals de veilige principes in de medicatieketen? Op deze en andere vragen krijgt u antwoord tijdens de masterclass wijkverpleging. Speciaal voor farmaceutisch consultants en apothekersassistenten. Ook interessant voor managers en teamleiders.

Onderwerpen op de agenda

- Veilige principes in de medicatieketen
- Quicksan veilig samenwerken
- WMO/Wet Zorg & dwang

Over Medicatie+Zorg

Medicatie+Zorg is een expertisecentrum met brede kennis en ervaring op het gebied van farmacotherapie, actuele wet- en regelgeving, instellingsautomatisering en aanbestedingen. Wij adviseren, begeleiden en scholen zorgverleners. Deze scholingen helpen u en uw team te ontwikkelen tot specialist. Alle scholingen zijn opgesteld in samenwerking met het instituut voor Verantwoord Medicijngebruik.

Aanmelden of informatie?

Kijk op medicatiepluszorg.nl/masterclasses of neem contact met ons op via **T** 088 990 87 00 of **E** info@medicatiepluszorg.nl.

Praktische informatie

Locatie Houten
Data 19 september en 17 oktober 2019
Kosten € 495,- p.p.
Duur tweedaagse cursus

Focus op foutloos

Een belangrijk moment, ieder jaar opnieuw: de ISO-audit. Apotheek Voorzorg is met vlag en wimpel geslaagd. Waarom dat belangrijk is? Apotheek Voorzorg garandeert alle gebruikers een foutloze Medicatierol®. Om deze belofte waar te maken, krijgt kwaliteit de hoogste prioriteit. De jaarlijkse ISO-audit is hét moment om te laten zien hoe we dit in praktijk brengen.

ISO-certificering

De certificering ISO 9001 toont aan dat een bedrijf haar processen, producten en diensten continue verbetert. De audit is verplicht om te toetsen of het kwaliteitsmanagementsysteem goed is ingevoerd en voldoet aan de norm, wetgeving en klanteisen. De auditor heeft inzage in alle administratie en werkprocessen van Apotheek Voorzorg. Ook praat hij met medewerkers om zeker te weten dat iedereen zich bewust is van zijn of haar verantwoordelijkheden.

Na de audit is Apotheek Voorzorg opnieuw gecertificeerd. En een groot compliment voor het team: er zijn géén gele kaarten uitgedeeld. Die geeft de auditor namelijk als hij een risico signaleert.

Wilt u weten hoe Apotheek Voorzorg medicatieveiligheid garandeert?

In dit filmpje nemen ze u mee in het productieproces van de Medicatierol®: bit.ly/medicatierol

Assortiment Pharmalot groeit

De bereidingsapotheek Pharmalot breidt haar assortiment uit. Dankzij een nieuwe bereidingsruimte op de productielocatie in Geleen kunt u nu drie nieuwe producten bestellen:

- Tramcinolonacetonide 0,1% Cetomacrogolzalf
- Baclofendrank 1mg/ml
- Beclometason/Mesalazine klysma 3mg/1g/100g

Activeer ze in uw AIS

U bestelt de nieuwe producten via de normale weg in uw AIS. Activeer ze direct voor meer bestelgemak. Dan herkent uw AIS het product de eerstvolgende keer en voegt u ze gemakkelijk toe aan uw bestelling. Wel zo efficiënt!

Houd de nieuwsbrief in de gaten

Pharmalot verwacht deze zomer meer nieuwe tabletten en dranken aan het assortiment toe te voegen. Ze informeren u hierover via een nieuwsbrief naar bestaande klanten.

Ontvangt u de nieuwsbrief nog niet?

Vraag naar meer informatie of meld u aan voor de nieuwsbrief via **T** +31 88 255 05 00 of **E** info@pharmalot.nl.

Buurtzorg kiest massaal voor NCare

De cijfers liegen er niet om: sinds de start in januari werken 87 wijkteams van Buurtzorg met NCare. 53 teams zitten middenin het implementatieproces en starten binnenkort met digitale toedienregistratie. Met 35 teams vinden de eerste gesprekken plaats. Kortom; Buurtzorg kiest massaal voor NCare. Buurtzorg Nederland tekende een samenwerkingsovereenkomst met NControl. Nu zijn alle wijkteams zelf aan zet om lokaal afspraken te maken met 'hun apotheker' en kiezen zij zelf een aanbieder uit. Bent u al in gesprek?

Meer weten?

Neem contact om met NControl, zij helpen u graag!
T 033 450 50 60, menukeuze 5, **E** ncare@ncontrol.nl.
www.ncare.nl

Zo werkt u met NCare in uw apotheek:

- De bron van informatie is uw AIS. NCare heeft een koppeling met alle AIS-systemen in Nederland.
- In NControl wijst u cliënten toe aan de juiste zorgorganisatie.
- Wijzigingen in het medicatiegebruik? U wijzigt die zoals u gewend bent.
- De nieuwe toedieninformatie wordt vanuit het AIS doorgestuurd naar NControl.
- NControl ontvangt automatisch uw wijzigingen en controleert de bestanden.
- U ziet in MijnNControl welke informatie wanneer is doorgestuurd en welke actiepunten nog openstaan.
- Bestellingen gaan als edifactbericht naar uw AIS.

Stap 1

Bepaal welke zorgorganisaties voor uw apotheek belangrijk zijn.

Stap 2

Onderzoek welke zorgorganisaties al een TRS/EVS gebruiken en welke niet.

Stap 3

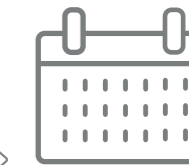
Benader uw contactpersonen bij organisaties die nog geen TRS/EVS gebruiken.

Stap 4

Bespreek het belang van een TRS/EVS voor de zorgorganisatie en voor de apotheek.

Stap 5

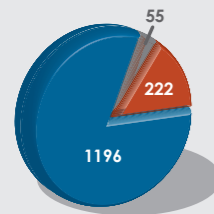

Heeft de zorgorganisatie interesse? Plan dan een afspraak voor een presentatie door NControl. Wij komen graag naar u toe!

GENEESMIDDELENTEKORTEN

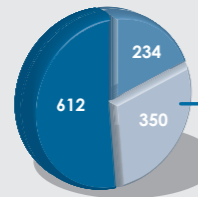
Factsheet 2018

1473
unieke producten zijn niet beschikbaar geweest

■ Generiek
■ Parallel
■ Specialité

1196
producten in de categorie generiek

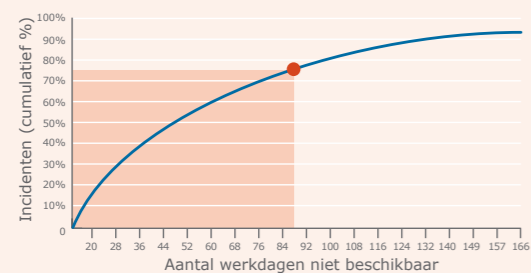
■ Preferent aangewezen
■ Preferent gemaakt
■ Geen preferentiebeleid

29% van deze producten was preferent aangewezen door minimaal één zorgverzekeraar.

Bij **80%** van deze producten werd in het productcluster (PRK) preferentiebeleid gevoerd door minimaal één zorgverzekeraar.

Bij **75%** van de incidenten is de duur van niet-beschikbaarheid korter dan 4 maanden

Tekorten naar prijs categorie

Netto per verpakking	Unieke producten niet-beschikbaar geweest	Als % van totaal aantal unieke producten
< 2€	419	37 %
2€ - 4€	291	29 %
4€ - 10€	292	21 %
>= 10€	471*	13 %

Voorbeeld: van de 1473 unieke producten die niet-beschikbaar zijn geweest vallen **419** producten in de prijs categorie < 2€. Deze **419** is **37%** van alle actieve assortimentsartikelen (geneesmiddelen) in deze categorie.

*Specialité 144 artikelen, Parallel 41 artikelen en Generiek 286 artikelen.

Productclusters (PRK) met het grootste aantal verpakkingen neeverkocht.

PRK	PRK naam	Verpakkingen neeverkocht
83348	Ethinylestradiol/Levonorgestrel tablet 30/150 ug	382.882
59021	Desloratadine tablet 5 mg	155.323
60976	Levocetirizine tablet fo 5 mg	149.670
68624	Acetylsalicylzuur tablet 80 mg	76.019
124559	Clopidogrel tablet 75 mg	72.914
6378	Naproxen tablet 250 mg	72.158
20850	Naproxen tablet 500 mg	68.071
61530	Gilclazide tablet Mga 30 mg	58.358
61220	Valsartan tablet omhuld 80 mg	54.824
60569	Losartan tablet fo 100 mg	48.800

Grootste productclusters (in verpakkingen neeverkocht) waarbij langer dan 10 werkdagen geen enkel alternatief (binnen PRK) op voorraad was.

PRK	PRK naam	Aantal werkdagen geen voorraad in PRK
83348	Ethinylestradiol/Levonorgestrel tablet 30/150 ug	36
6378	Naproxen tablet 250 mg	102
20850	Naproxen tablet 500 mg	93
61220	Valsartan tablet omhuld 80 mg	19
61239	Valsartan tablet omhuld 160 mg	29
17469	Ibuprofen tablet 600 mg	76
15806	Temazepam capsule 10 mg	18
34770	Dipyridamol capsule mga 200 mg	31
32433	Naproxen tablet msr 250 mg	97
32441	Naproxen tablet msr 500 mg	107

Een lange rij tekorten

Geneesmiddelen tekorten hebben ook in 2018 op vele manieren het nieuws gehaald. Van het niet beschikbaar zijn van de anti-conceptiepil tot de diverse 'sartanen' waarbij door veel van de fabrikanten een recall moest worden ingezet. Het zijn slechts twee voorbeelden uit een lange rij tekorten.

In totaal ging het in 2018 om maar liefst 1.473 tekorten. Omdat geneesmiddelen tekorten een forse impact hebben voor zowel apotheek als patiënt registreren en analyseren wij nauwkeurig alle opgetreden tekorten. Wij spreken van een tekort indien een product in geen van de Mosadex-vestigingen gedurende twintig dagen beschikbaar was.

Wij stellen vast dat van de 1.473 tekorten het in bijna 1.200 gevallen gaat om een generiek middel.

Preferent aangewezen product

Binnen de groep 'generiek' kunnen de preferent aangewezen producten worden onderscheiden en zien wij dat het in 29% van de gevallen gaat om een, door één of meerdere zorgverzekeraars, aangewezen preferent product. Als de selectie wordt verruimd naar PRK clusters waarin preferentie wordt gevoerd door één of meerdere zorgverzekeraars, dan loopt dit percentage op tot maar liefst 80% van alle door ons geregistreerde tekorten.

Steun bij overheid en zorgverzekeraars

De door Mosadex aangedragen maatregelen lijken op steeds meer steun bij overheid en zorgverzekeraars te kunnen rekenen. Zoals:

- Verruiming van de voorraden in de keten met vier extra maanden.
- Tijdige aanwijzing van nieuwe preferente leveranciers.
- Een ruimhartigere overgangperiode waar het de vergoeding betreft bij de overgang van het ene naar het andere preferent aanwezen label.

Vier maanden extra voorraad

In de grafiek zien we dat met een extra voorraadpositie van vier maanden driekwart van alle tekorten opgevangen kan worden en dus niet langer leiden tot tekorten in de apotheek en bij de patiënt.

Lage prijzen

Dat tekorten vooral optreden bij lager geprijsde producten (>60%) lijkt gegeven de prijsniveaus in Nederland al snel voor de hand te liggen, maar zou ook een teken kunnen zijn dat, zoals door andere partijen wordt bepleit, de prijzen in ons

"Driekwart van alle tekorten kan opgevangen worden"

land te laag zijn en hiermee in geval van tekorten (eerder) gekozen wordt voor andere markten. Hierdoor treden in Nederland tekorten op of houden langer aan.

Mosadex blijft ook in 2019 geneesmiddelen tekorten monitoren en neemt, in het belang van de apotheek en patiënt, het voortouw als het gaat om actief beleid richting overheid en zorgverzekeraars om zo spoedig mogelijk effectieve maatregelen ingevoerd te krijgen.

Meer slagkracht bij het oplossen van tekorten

In Mosadex-magazine nummer 6 (december 2017) las u een artikel over de rol die Pharme kan spelen bij geneesmiddelen tekorten. Inmiddels is de situatie nijpender geworden. Het aantal niet-leverbare middelen stijgt jaren achtereen. Tijd om even bij te praten met Managing Director van Pharme, Peter Nobel!

Je stelde in het interview eind 2017 dat je hoopt dat je werk overbodig is over een paar jaar. We zijn nu 1,5 jaar verder, hoe staat het er voor?

Dat hoop ik nog steeds! En daar werken we ook echt hard aan, maar vooralsnog is onze dienstverlening nog broodnodig. We hebben gemerkt dat meer apotheken ons gevonden hebben de afgelopen twee jaar. Hierdoor zijn we als bedrijf gegroeid, wat als voordeel heeft dat we meer slagkracht hebben bij het oplossen van tekorten. We kunnen nu meer vooruit plannen waardoor we bijvoorbeeld steeds meer tekorten kunnen oplossen met parallel geregistreerde geneesmiddelen.

Je gaf eerder aan dat de wet- en regelgeving een flink knelpunt is voor het beschikbaar maken van medicijnen aan patiënten. Is hier al iets aan veranderd?

Jazeker. Begin 2018 is een maatregel doorgevoerd als onderdeel van het Actieplan voor Aanpak Geneesmiddelen tekorten. Deze maatregel maakt het mogelijk dat de

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), op advies van de Werkgroep Geneesmiddelen tekorten, centraal toestemming geeft voor de import van een bepaald geneesmiddel voor een bepaalde periode. Dit heeft ons meer bewegingsruimte gegeven om sneller te kunnen leveren en heeft daarnaast als doel de administratieve last in de apotheek te verminderen.

Is nu de weg vrij om alle problemen direct op te lossen?

Nee, zeker niet. De maatregel zorgt 'slechts' dat de juridische kaders meer geschikt zijn om een tekort op te vangen. De praktische invulling van het proces moet nu door de vele verschillende marktpartijen worden vormgegeven. Zo kan er nog veel gewonnen worden in de tijdige informatievoorziening. Hoe vroeger een verwacht tekort bekend is, hoe beter er kan worden gezocht naar een passende oplossing. Daarnaast kunnen we nog veel verbeteren in de afhandeling van de vergoeding van deze geneesmiddelen.

Waar wil je met Pharme naartoe?

Een passende oplossing bieden voor de apotheek: daar zijn we sterk in. Ik geloof er nog steeds in dat we stap voor stap toe gaan naar het voorkomen van tekorten, maar dat is nog een lange weg te gaan. We besteden veel aandacht aan de ontwikkeling van voorspellende modellen, waarbij we onze kennis combineren met de kennis en data die beschikbaar is in de Mosadex Groep.

Ondertussen gaan we door met de verbetering van onze dienstverlening om de apotheek zoveel mogelijk te kunnen ontzorgen. Nu nog hoor ik vaak dat een apotheker zegt: "Ik heb stad en land afgezocht naar het product en ik kan het niet vinden". Mijn advies? Zie ons niet als laatste redmiddel, maar als onderdeel van je voorraadbeheer. Dat bespaart zeker tijd!

Meer informatie over Pharme?

Kijk op de website of stuur een e-mail naar E.klantenservice@pharme.nl, pharme.nl.

What's your story?

Achter iedere zorgverlener schuilt een verhaal. Met die gedachte is Mosadex gestart met verhalen ophalen en delen. Voor, door en met apothekers, assistenten, mantelzorgers en patiënten. Wat is uw verhaal? U vindt alle verhalen op mosadexgroep.nl/onze-verhalen.

De huisarts: over de-professionaliseren en humaniseren

19 mei 2019 - Dag van de Huisarts

Een grote poster van The Police in zijn praktijk verraadt zijn leeftijd en rebelse studententijd, maar ook zijn visie op kwaliteit. "Zij konden wél zingen, de Stones niet." We spreken huisarts Remko Niebuur op deze Wereld Huisartsen Dag, over zijn kijk op het huisartsenvak en de samenwerking met apotheker Stephanie Talbot.

Ik sta stil bij de zorg

12 mei - Dag van de Verpleging

Elk jaar op 12 mei vieren verpleegkundigen en verzorgenden internationaal de Dag van de Verpleging. Op deze dag wordt Florence Nightingale, de grondlegster van het verpleegkundige beroep, herdacht. Het thema van dit jaar is: ik sta stil bij de zorg. Dat goede verpleegzorg onmisbaar is, blijkt uit onze gesprekken met deze drie kanjers:

Ingrid de Man, verpleegkundige
 Angélique Willems, wijkverpleegkundige
 Anna-Marie ten Hoven, incontinentieverpleegkundige

"De gesprekken raken je en de oprechte sympathie die je krijgt geeft veel voldoening"

Ingrid de Man

Lees de interviews via mosadexgroep.nl/onze-verhalen

Mosadex Groep. Samen elke dag beter.